

I. Matijević, Opera na Trgu Republike, "Danas", četvrtak, 9. februar 2006.

Tribina "Opera na Trgu republike", u organizaciji istoimenog udruženja, osnovanog u junu prošle godine, održana je juče na sceni "Raša Plaović" Narodnog pozorišta. Razlog ovog okupljanja bio je, kako je rekao predsednik Udruženja Živan Saramandić, "ne izgradnja Opere, već spasavanje Trga kao lokacije za novu Operu". Istakavši da potreba za novom zgradom Opere postoji već 130 godina, jer su uslovi za nju u NP u poređenju sa bilo kojom operskom kućom u svetskim metropolama najgori, čak i u odnosu na slične institucije u neposrednom okruženju, on je dodao da je "stoletna želja generacija umetnika... da se nova Opera podigne na Trgu Republike, dovedena u pitanje konkursom gradske vlade iz 2003. za izgradnju Galerije". Svoje obrazloženje za izgradnju Opere na Trgu Republike, ovo Udruženje potkrepilo je i time "da je u više navrata od strane stručnih institucija Trg definisan kao idealna, čak, jedina adekvatna lokacija za novu Operu", kao i projektom arhitekta Milana Pališaškog, predstavljenog na sličnoj tribini održanoj pre godinu dana. Taj projekat predviđa zgradu od 5.000 kvadrata, kao i pomenutu Galeriju čime bi se rešio spor između Udruženja i gradske vlade, te i 20.000 kvadrata za izgradnju poslovnog prostora, "čija prodaja može znatno da umanji ulaganja države i grada u ove objekte". Sem zgrade bioskopa Balkan u kojoj je 1919. izvedena prva opera kod nas, i koja je pod zaštitom države, porušen bi bio tržni centar i sve oko njega. "Gradska vlada, rekao je dalje Saramadić, preko Urbanističkog zavoda koji je njen službeni servis, forsira izgradnju samo Galerije na Trgu, zavarava javnost neistinitim i neprofesionalnim procenama, da je umesto 5.000 kvadrata, za lociranje nove Opere potrebno čak 50.000 kvadrata, i lokaciju opere lakoruko premešta u vrbake Dunava preko puta Ratnog ostrva". A kao razlozi za ovo izmeštanje navode se nepristupnost Trga iako je on stecište brojnih linija gradskog saobraćaja, nerešeni imovinsko-pravni odnosi koji važe za Operu, ali ne i za Galeriju, arheološko nalazište koje se takođe obrazlaže dvostrukim aršinima.

Opera od 50 hiljada kvadrata

"Gradska vlada sa namerom da nas dislocira sa Trga donosi neverovatnu procenu od 50.000 kvadrata, odnosno da je za lociranje Opere potreban prostor od Narodnog pozorišta do Etnografskog muzeja, ili šest igrališta Crvene zvezde, ili više nego Baljšoj i Skala zajedno. Ko će to platiti i izgraditi, ko će održavati i kakvim racijama puniti toliki prostor publikom", pita se predsednik Udruženja Opera na Trgu Republike Živan Saramadić.

Arhitekta Branko Bojović u detaljnom obrazlaganju potrebe da se zgrada Opere nađe Trgu, primetio je, između ostalog, da je konkurs po kome je odabran projekat za pomenutu Galeriju, krupan prekršaj procedure jer nema detaljnog urbanističkog plana. Potom, da se čitavom stvari bavi samo grad, a ne i Ministarstvo kulture, a buduća Opera je institucija od nacionalnog značaja, pa time i pod ingerencijom republičkog ministarstva. On je kao pogrešan razlog za izmeštanje Opere, ustvrdio i toliko puta pominjanu potrebu za decentralizacijom kulture, navodeći primere objekata kulture, građenih izvan centra, iz nekih ne tako davnih vremena, kao "leševе pokušaja decentralizacije". Najzad, Bojović je dodao i da se ime Zorana Đinđića, koje treba da stoji iza ideje Galerije na Trgu, zloupotrebljava u neke druge svrhe.

Stavove Udruženja podržali su Miodrag Protić, Đorđe Kadijević, Vlada Veličković, arhitekta Mihajlo Mitrović, arhitekta Stojan Maksimović i mnogi drugi ljudi iz kulturnog i javnog života, koji su to potvrdili i na jučerašnjoj tribini: Konstantin Kostjukov, direktor Baleta NP, operska pevačica Dragana Jugović, koreograf Lidija Pilipenko... Tribini su prisustvovali predstavnici "prozivane" gradske vlade i Ministarstva kulture, među njima i gradski arhitekta Đorđe Bobić. Oni su, međutim, sedeli u publici, te, očigledno preko potreban (javni) dijalog nije uspostavljen, a, osim potpisivanja peticije za Operu na Trgu, ostalo je i nedorečeno koji dalji, praktični potezi treba da proizađu iz ove tribine.